

De geboorte van Samuel vindt plaats in een tijd waarin veel veranderingen plaatsvinden. Het volk bestaat uit verschillende stammen die min of meer los van elkaar leven en die worden dikwijls overheerst door vijanden. Daarom komt er de roep naar eenheid en een koning die door Samuel gezalfd zal worden. Geestelijk is het een donkere tijd, Gods stem wordt nauwelijks gehoord en zelfs in het heiligdom waar de priester dient, dringt de zonde door. I Samuel begint in Rama (thaïm-Zofim), een plaats in Efraïm dat midden in Israël ligt. De geschiedenis van de geboorte van Samuel is niet een verhaal over een geboorte, maar is heilsgeschiedenis waarin we ontdekken dat de Heere Zich bemoeit met het volk. Het gaat niet allereerst om Samuel, maar om God die Zijn verbond trouw is.

Vers 1, 2. Elkana woont in Efraïm maar stamt af van Levi. Hij is getrouwd met Hanna (gunst) en Peninna (koraal). Waarschijnlijk is Hanna zijn eerste vrouw, maar omdat ze geen kinderen kreeg is Elkana ook met Peninna getrouwd bij wie hij wel nageslacht krijgt.

Vers 3 - 6. Elkana gaat jaarlijks met zijn gezin naar Silo waar de ark van God staat. In de plaats Silo dienen de priesters die offers aan God brengen. Vers 3 laat zien dat Elkana de Heere als de hoogste God erkent. Hij buigt en vereert de Heere en brengt offers. Bij het brengen van het offer, is een deel van het vlees bestemd voor het gezin dat het offer brengt. Bij de maaltijd wordt dat gegeten. Elkana trekt Hanna van wie hij het meeste houdt voor en geeft haar het dubbele deel. In vers 2 stond al dat Hanna geen kinderen heeft gekregen en vers 5 zegt dat de Heere daar verantwoordelijk voor is. Hanna staat in een rij vrouwen zoals Lea en Rachel en later anderen die aanvankelijk geen kinderen kregen.

Vers 7, 8 Er is jaloezie in het huis van Elkana want Peninna mag dan wel kinderen hebben gekregen, maar ze ziet en voelt aan dat haar man Elkana meer van Hanna houdt. Peninna treitert Hanna met het feit dat ze geen moeder is geworden en het lijkt er wel op dat de pesterij met name plaatsvindt als ze naar Silo gaan. Juist daar ervaart Hanna tot in het diepste haar pijn dat God haar geen kind heeft gegeven. Juist daar voelt Hanna de pijn want ze zou graag een kind ontvangen die voor Gods aangezicht leeft. Het gaat zo diep dat ze niet mee eet met de feestelijke maaltijd. Elkana kan wel zeggen dat hij en zijn liefde veel meer waard zijn voor Hanna, maar die boodschap beurt haar niet op.

Vers 9 In vers 9 ontmoeten we Eli, de priester die op een stoel zit. Het heiligdom in Silo wordt daar een 'tempel' genoemd. Dit is uiteraard nog niet de tempel van Salomo. Tempel is hier bedoeld als het heiligdom waar de ark in een tent staat met wellicht enkele gebouwen er omheen gebouwd. Wellicht is de stoel in vs. 9 een stoel waar de priester Eli op zat als hij recht sprak (hij was ook richter) en opzicht hield op het heiligdom.

Vers 10 Hanna's binnenste is 'bitter'. Bitter is hetzelfde woord als het water van Mara (Ex. 15) en hoe Naomi genoemd wordt als ze alles kwijt is. Hanna bidt en huilt haar verdriet uit naar God.

Vers 11 Hanna vraagt niet alleen of ze een kind mag krijgen, ze doet ook een belofte. Ze spreekt een eed uit en ze belooft dat als God haar een jongen geeft, ze het kind in Zijn dienst zal laten treden. Het haar van het kind zal niet worden geschoren, waarmee ze belooft dat het kind (net als Simson) als Nazireeër God toegewijd zal zijn. Het gebed van Hanna valt op dat er een groot verschil is tussen wie God is (de HEERE van de legermachten, de Hoogste, de Koning) en wie zij is (een dienaar met haar ellende). Ze ziet wel dat ze nergens recht op heeft. Midden in vers 1 staat de bede of God aan haar denkt. De vraag of God denkt aan iemand, klinkt vaak in de Psalmen en ook bij het gebed van Simson in Richteren 16. Met dit woord werpt Hanna haar hele leven en haar pijn voor God. Dit laat zien dat het meer is dan alleen het krijgen van een kind. Ze verlangt naar een kind als teken dat God naar haar omziet!

Vers 12 - 14 Ondertussen ziet Eli het gebeuren, maar hij hoort niets. Hij ziet haar lippen bewegen maar er komt geen geluid uit. Hij denkt dat ze dronken is. Het gebeurde meer dat er teveel wijn of bier gedronken werd bij de feesten rond een heiligdom. Eli denkt dat ze dronken is en stuurt haar weg.

Vers 15, 16 Hanna durft tegen de priester te zeggen dat het anders is. Ze zegt dat ze diep bedroefd is (letterlijk: 'niet hard van geest' is, alsof Gods dienst haar niets zou doen). Ook zegt ze dat ze geen verdorven vrouw is (letterlijk 'Belialsdochter', dat is een kind van de dood of een duivelskind, ze is juist op de Heere en Zijn dienst gericht). Ze laat merken dat ze vol angst en pijn is.

Vers 17 Zonder dat Hanna vertelt waar ze om bidt, zegent Eli haar. 'Ga in vrede' is immers een zegenspreuk die afkomstig is uit Numeri 6. Hij geeft haar de vrede, de Sjalom, de harmonie met God mee. Nadrukkelijk heeft hij het over de vrede van de God van Israël. De combinatie van de woorden 'God van Israël' heeft alles te maken met het verbond en die woorden klinken ook als God Israël uit Egypte gaat redden. Hier geeft het aan dat God opstaat om door Hanna het volk opnieuw te redden. Ook later in Ezechiël en Jesaja zijn deze woorden een teken van de Heere die een verbond sloot en daarom denkt aan Zijn volk. Deze tekst geeft aan dat het meer is dan een geboorteverhaal: De HEERE gaat naar het volk Israël omkijken en Hij zal het vasthouden.

Vers 18 Vanuit Hanna klinkt eerbied en nederigheid. Genade vinden in de ogen van de ander duidt op het verlangen dat ze geaccepteerd wil worden door de ander. Ze is trouwens net als Maria, eeuwen later want ze hoort en gelooft het woord. Nog voordat ze iets merkt van een aanstaande geboorte, is haar gezicht veranderd en eet ze weer.

Vers 19 Inmiddels is de terugreis aanstaande. De familie staat vroeg op, buigt en vereert God en keert terug naar Rama. Het belangrijkste in vers 19 is niet alleen de omgang tussen Elkana en Hanna, maar de HEERE die aan Hanna denkt. In vers 11 vroeg Hanna of de Heere aan haar wilde denken. De genade van God is zo groot dat Hij dat doet. Hij vergeet haar niet, Hij ziet haar, Hij kent haar pijn, Hij verhoort haar gebed. Hij zal haar in dienst nemen en haar kind zal voor Hem dienen.

Gespreksvragen :

1. We komen Hanna tegen die in stilte bidt. Bespreek met elkaar hoe ons gebedsleven is. Hoe ziet ons gebedsleven eruit, wat vinden we moeilijk of mooi.
2. In vers 10 bidt Hanna heel persoonlijk. In de gemeente en tijdens de kerkdienst bidden we voor en met elkaar. Voelt u dat het gebed tijdens de kerkdienst ook namens u is? Zouden we meer aandacht aan het gezamenlijke gebed moeten geven?
3. Hanna belooft dat haar kind aan God gewijd al zijn. Heeft Samuel daar dan geen stem in? Waarom wel of niet. Wat zegt dat ons?
4. God denkt aan Hanna. Hoe merken wij dat God aan ons denkt?
5. Hoe kan Eli zeggen dat God aan Hanna geeft, wat ze verlangt?
6. Hoe leert u in dit gedeelte de HEERE God (nog beter) kennen?

Nu het winterseizoen begint, bidden we maand voor: De catechisanten, de belijdeniscatechisanten, de jeugdclubs en J.V., de verenigingen en contactmiddag voor ouderen. Ook dragen we alle andere activiteiten aan de Heere op en vragen om Zijn zegen.
--